

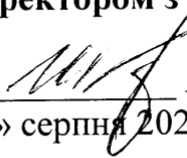
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра естрадно-вокального мистецтва

ЗАТВЕРДЖЕНО:

проректором з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО
«30» серпня 2024 р.

ІСТОРІЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ МУЗИКИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	02 Культура і мистецтво
Спеціальність:	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма:	«Естрадний спів»
Освітній рівень:	(перший) бакалаврський
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

РОЗРОБНИК:

кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри
естрадно-вокального мистецтва

Дзвіна ГУСАР

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри естрадно-вокального мистецтва,
протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.
Завідувач кафедри

Наталія ТОЛОШНЯК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Наталія ТОЛОШНЯК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради,
протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

e-mail	dzvina.o.husar@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	610
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=5686

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Історія світової музики є одним із важливих предметів музичного циклу дисциплін. Пропонований курс дає ґрунтовні музично-історичні свідчення про життєвий шлях і творчу діяльність композиторів та синтезує теоретичні проблеми, пов'язані з розкриттям музичної мови, мелодичної, гармонічної і структурної своєрідності творів різних жанрів і стильових напрямів.

Нерозривний зв'язок музики з літературою, філософією та мистецтвом дозволяє систематично залучати здобувачів освіти до широких художніх і філософських узагальнень, розкривати зміст музичних творів, виражений не тільки в авторській конкретній сюжетній програмності, а також і в непрограмних творах класиків і сучасних композиторів.

Мета курсу – підготувати майбутніх фахівців до використання в практичній діяльності науково-історичних знань про еволюційний шлях західноєвропейського музичного мистецтва. Як фактор підвищення професійної культури та розширення світоглядного горизонту навчальна дисципліна слугує джерелом висвітлення основних закономірностей формування і розвитку західноєвропейської музичної культури в контексті загальноісторичних, філософсько-естетичних, соціально-економічних умов її функціонування.

Завдання дисципліни – сформувати навички у здобувачів освіти орієнтуватись в особливостях музичної культури певної історико-стильової епохи; виявляти зв'язки з літературою, філософією та іншими видами мистецтва; вміти використовувати навчальний матеріал у майбутній професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- періодизацію розвитку західноєвропейської музичної культури;
- національні композиторські школи та їх визначних представників;
- ілюстративний матеріал до лекційного курсу.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- методи опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу;
- особливості музичних стилів різних епох, національні композиторські школи та їх визначних представників;
- ілюстративний матеріал до лекційного курсу.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;
- застосовувати теоретичні знання та навички в практичній діяльності;
- демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Естрадний спів», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» 01 вересня 2024 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва. СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва. СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій. СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією. СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	РН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. РН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах. РН 14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті /вокалу /диригування /теорії, історії музики /композиції. РН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва. РН 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків. СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності. СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	
--	--

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1, 2		
Семестр	1, 2, 3, 4		
Кількість кредитів ECTS	Денна форма		Заочна форма
	8		8
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	78	16
	семінари	34	8
Самостійна робота		128	216
Форма підсумкового контролю	Залік (2 семестр), Екзамен (4 семестр)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
	Музична критика
	Історія української музики
	Український музичний фольклор

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

І семестр

Тема 1.

Вступ до курсу Історії західноєвропейської музики. Музична культура стародавнього світу (2 год)

Історія музики як предмет музикознавства. Передумови виникнення музики як мистецтва. Теорії про походження музики. Музична культура стародавнього світу. Музична культура Стародавнього Сходу: Єгипет, Індія, Китай. Музичне мистецтво античної Греції і Риму.

Питання для самостійного вивчення: Теорії про походження музики. Музичне мистецтво античного Риму. (1, 3, 5, 8, 11, 21, 23, 26, 31) (3 год)

Тема 2. Музичне мистецтво епохи Середньовіччя (2 год)

Соціально-історична основа Середньовіччя. Арабська музична культура. Музична культура Візантії. Західна Європа. Культова і світська музика. Раннє багатоголосся. Епоха ранньої поліфонії.

Питання для самостійного вивчення: Арабська музична культура. Світська музика доби Середньовіччя. Прослухати григоріанський хорал, секвенцію «Dies irae», «Пасхальний канон» Й. Дамаскіна (1, 3, 5, 11, 15, 16, 23, 31) (3 год)

Тема 3. Музична культура епохи Відродження (2 год)

Характеристика та хронологічні рамки епохи Відродження. Художня культура Західної Європи. Загальна характеристика музичного мистецтва епохи Відродження. Принципи строгого стилю у поліфонії. Формування та розвиток музичних поліфонічних шкіл: Італія, Нідерланди, Франція, Іспанія, Чехія, Польща.

Питання для самостійного вивчення: Художня культура Відродження Західної Європи. Іспанська, чеська, польська поліфонічні школи. Прослухати, мотет «Alma Redemptiris Mater» П.-Л. Палестрини (1, 3, 5, 11, 23, 26) (3 год)

Тема 4. Художня та музична культура епохи Бароко. Творчість Й.-С. Баха – видатного представника епохи Бароко (2 год)

Хронологічні рамки епохи Бароко. Художня культура епохи Бароко. Загальна характеристика музичної культури епохи Бароко.

Життєвий та творчий шлях Й. С. Баха. Органна творчість Й. - С. Баха. Клавірна творчість Й. - С. Баха. Вокальна творчість Й.-С. Баха.

Питання для самостійного вивчення: Й. - С. Бах. Токата і фуга d-moll, Й. - С. Бах. Добре темперований клавір (ДТК). (1, 3, 5, 13, 14, 31) (4 год)

Тема 5. Творчість Г. - Ф. Генделя – видатного представника епохи Бароко (2 год)

Життєвий та творчий шлях композитора. Характеристика інструментальної творчості (клавірної, органної, оркестрової) Г. - Ф. Генделя. Загальна характеристика ораторіальної творчості. Ораторія «Самсон».

Питання для самостійного вивчення: Г. - Ф. Гендель. Клавірна сюїта № 7 g-moll, Concerto grosso g-moll. Відео перегляд Ораторії «Самсон» (1, 3, 5, 13, 14, 31) (4 год).

Тема 6. Становлення і розвиток оперного мистецтва у Західній Європі (XVII–І половини XVIII століть) (2 год)

Опера. Визначення. Структура та форми опери. Зародження і розвиток оперного мистецтва в Італії: Флорентійська оперна школа (флорентійська камерата). Римська оперна школа. Творчість С. Ланді. Творчість К. Монтеверді. Венеціанська оперна школа. Особливості школи. Неаполітанська оперна школа. Творчість А. Скарлатті. Формування італійської комічної опери buffa. Розвиток оперного мистецтва у Франції. Творчість Ж. – Б. Люлі. Розвиток оперного мистецтва в Англії. Творчість Г. Персела. Німецький і австрійський зінгшпіль.

Питання для самостійного вивчення: К. Монтеверді. Опера «Орфей», Г. Перселл. Опера «Дідона і Еней» (1, 2, 5, 13, 24) (3 год)

Тема 7. Інструментальна музика XVII–І половини XVIII століть (2 год)

Загальна характеристика розвитку інструментальної музики XVII–І половини XVIII століть. Розвиток органної музики. Органна школа Італії та Німеччини. Клавірна музика. Творчість французьких клавесиністів – Ж.-Ф. Рамо і Ф. Куперена. Англійська верджинальна музика. Скрипкове мистецтво Італії. Венеціанська та болонська скрипкові школи. Творчість А. Кореллі, Дж. Тартіні, А. Вівальді.

Питання для самостійного вивчення: А. Вівальді. Цикл концертів «Пори року». Концерт №1, Дж. Тартіні Соната g-moll «Диявольські трелі» (1, 2, 3, 5, 6, 13, 14, 25, 31) (3 год)

Тема 8. Віденська класична школа. Інструментальна та вокально-інструментальна творчість Й. Гайдна та В.-А. Моцарта (4 год)

Основні тенденції розвитку жанрів і форм професійної інструментальної музики другої половини XVIII ст. (соната, симфонія, концерт). Передумови виникнення віденської класичної школи. Основні риси віденського класичного стилю. Життєвий і творчий шлях Й. Гайдна. Еволюція жанру симфонії у творчості Й. Гайдна. Аналіз симфоній № 103 Es-dur «З тремоло литавр», № 104 D-dur («Лондонські») Й. Гайдна.

Життєвий і творчий шлях В. - А. Моцарта. Еволюція жанру симфонії у творчості В. - А. Моцарта. Симфонії № 40 g-moll, № 41 «Юпітер» В. - А. Моцарта. Особливості стилю клавірних сонат Й. Гайдна. Ораторіальна творчість Й. Гайдна. Ораторія «Пори року». Клавірна творчість В. - А. Моцарта. Соната A-dur. Культові жанри у творчості В. - А. Моцарта. «Реквієм».

Питання для самостійного вивчення: Ораторія «Пори року» Й. Гайдна, Симфонія № 41 «Юпітер» В. - А. Моцарта, Соната A-dur В. - А. Моцарта, «Реквієм» В. - А. Моцарта. (1, 2, 3, 6, 10, 12, 13, 17, 24, 28, 29, 31) (4 год)

Тема 9. Оперні реформи Х.-В. Глюка та В.-А. Моцарта (2 год)

Підготовка оперної реформи Х.-В. Глюка французькими енциклопедистами. Принципи оперної реформи Х.-В. Глюка. Втілення реформаторських принципів в опері «Орфей».

Принципи оперної естетики В.-А. Моцарта.

Еволюція жанру опери в творчості В. - А. Моцарта. Аналіз опер «Весілля Фігаро» та «Дон Жуан» В.-А. Моцарта.

Питання для самостійного вивчення: Аналіз та відео перегляд опер «Орфей» Х. В. Глюка, «Весілля Фігаро» та «Дон Жуан» В. - А. Моцарта. (1, 2, 3, 6, 10, 13, 17, 24, 28, 29, 31) (5 год)

II семестр

Тема 10. Музичне мистецтво періоду Великої французької революції (1789).

Інструментальна творчість Л. Бетховена (4 год)

Вплив народно-визвольних рухів кінця XVIII ст. на світогляд Л. Бетховена. Життєвий та творчий шлях композитора. Жанри фортепіанної музики у творчості Л. Бетховена. Аналіз сонат № 8 «Патетична» (c-moll), № 14 «Місячна» (cis-moll), № 23 «Апассіоната» (f-moll).

Загальна характеристика симфонічної творчості Л. Бетховена. Аналіз Симфоній № 3, 5, 9 Л. Бетховена.

Питання для самостійного вивчення: Соната № 14 «Місячна» Л. Бетховена. Симфонія № 3 Л. Бетховена. (1, 2, 3, 5, 13, 24, 31) (3 год)

Тема 11. Романтизм у літературі та музиці. Характеристика творчості

Ф. Шуберта (2 год)

Суспільно-історичні передумови виникнення романтизму. Особливості ідейного змісту і художнього методу нової епохи. Романтизм у літературі. Характерні виявлення романтизму в музиці.

Вокальна лірика Ф. Шуберта: її джерела та зв'язки з національною поезією. Пісні на слова Й. Гете. Вокальні цикли «Прекрасна мельниківна», «Зимовий шлях».

Інструментальна творчість композитора. Фортепіанна і симфонічна творчість. Аналіз експромтів і музичних моментів. Аналіз «Незавершеної симфонії» h-moll Ф. Шуберта.

Питання для самостійного вивчення: Ф. Шуберт Балада «Лісовий цар». Фортепіанна творчість Ф. Шуберта. (2, 4, 6, 13, 24, 29, 31) (3 год)

Тема 12. Характеристика творчості Р. Шумана (2 год)

Риси стилю. Фортепіанна творчість композитора. Фортепіанний цикл «Карнавал». Вокальна лірика Р. Шумана. Вокальний цикл «Любов поета».

Питання для самостійного вивчення: Вокальний цикл «Любов поета» Р. Шумана. (2, 4, 6, 13, 24, 29, 31) (3 год)

Тема 13. Особливості композиторського стилю Ф. Мендельсона (2 год)

Загальна характеристика фортепіанної творчості Ф. Мендельсона. «Пісні без слів». Характеристика симфонічної творчості Ф. Мендельсона. Симфонії і програмні увертюри. Увертюра «Сон у літню ніч».

Питання для самостійного вивчення: Ф. Мендельсон. Скрипковий концерт e-moll. (2, 4, 6, 13, 24, 29, 31) (3 год)

Тема 14. Польська музична культура першої половини XIX ст.

Характеристика творчості Ф. Шопена (2 год)

Історичні обставини суспільно-культурного життя Польщі першої половини XIX ст. Роль національно-визвольного руху для розвитку польської культури XIX ст.

Життєвий шлях та риси стилю творчості Ф. Шопена. Фортепіанні твори малої й великої форм Ф. Шопена.

Формування національної опери у творчості С. Монюшко.

Питання для самостійного вивчення: Ф. Шопен Полонез A-dur, op. 40 № 1., Полонез es-moll, op. 26 № 2., Полонез As-dur, op. 53. Формування національної опери у творчості С. Монюшко. (2, 4, 6, 13, 24, 29, 31) (3 год)

Тема 15. Особливості розвитку жанру опери в творчості західноєвропейських композиторів першої половини XIX століття.

Німецька романтична опера першої половини XIX ст. Творчість

К. М. Вебера (2 год)

Особливості формування жанру німецької романтичної опери. Характеристика оперної творчості К. М. Вебера. Аналіз опери «Фрайшюц».

Фортепіанна творчість К. М. Вебера пізнього періоду творчості.

Питання для самостійного вивчення: Фортепіанна творчість К. М. Вебера пізнього періоду творчості. (2, 4, 6, 13, 24, 29, 31) (4 год)

Тема 16. Італійська романтична опера першої половини XIX ст.

Характеристика оперної творчості Дж. Россіні, В. Белліні та Г. Доніцетті (2 год)

Суспільно-політичне становище Італії I половини XIX ст. Особливості формування італійської романтичної опери. Характеристика оперної творчості Дж. Россіні: жанр опери buffa; жанр опери seria. Аналіз опери «Севільський цирюльник».

Характеристика творчості В. Белліні та Г. Доніцетті.

Питання для самостійного вивчення: Творчі портрети В. Белліні та Г. Доніцетті (2, 6, 13, 24, 29, 31) (4 год)

Тема 17. Французька романтична опера першої половини XIX ст.

Творчість Дж. Мейєрбера (2 год)

Суспільно-політична ситуація у Франції I половини XIX ст.

Музичний театр Франції 1820–1840-х років у системі міжнародних зв'язків.

Шляхи розвитку оперного театру у творчості Г. Спонтіні, Ф. Буальдьє і Ф. Обера.

Процес формування французької романтичної опери у творчості Дж. Мейєрбера. Жанр «grand opera». Характеристика опери «Гугеноти» Дж. Мейєрбера.

Питання для самостійного вивчення: Опера «Гугеноти» Дж. Мейєрбера (6, 13, 29, 31, 33) (4 год)

Тема 18. Характеристика симфонічної творчості Г. Берліоза (2 год)

Життєвий та творчий шлях Г. Берліоза. Загальна характеристика симфонічної творчості Г. Берліоза. Риси програмного симфонізму. «Фантастична» симфонія Г. Берліоза.

Питання для самостійного вивчення: Загальна характеристика симфонічної творчості Г. Берліоза. (6, 13, 25, 29, 31) (5 год)

III семестр

Тема 19. Угорська музична культура XIX ст. Характеристика творчості Ф. Ліста (4 год)

Історичні обставини формування і розвитку угорської національної культури XVI–XIX ст. Формування національної опери в творчості Ф. Еркеля.

Ф. Ліст – основоположник угорської національної композиторської школи. Програмний симфонізм Ф. Ліста. Характеристика симфонічної творчості. Симфонічні поеми і програмні симфонії Ф. Ліста. Аналіз Симфонічної поеми «Прелюди». Фортепіанна творчість Ф. Ліста. Фортепіанний цикл «Роки мандрівок».

Питання для самостійного вивчення: Симфонічна поема «Прелюди». Фортепіанна творчість Ф. Ліста. Фортепіанний цикл «Роки мандрівок». (4, 6, 13, 25, 29, 31) (4 год)

Тема 20. Німецька опера другої половини XIX ст. Характеристика оперної творчості Р. Вагнера (2 год)

Історично-суспільні обставини життя Німеччини XIX ст. Боротьба творчих напрямів у галузі музичного мистецтва. Особистість та музично-естетичні погляди Р. Вагнера. Принципи оперної реформи Р. Вагнера. Еволюція оперного стилю Р. Вагнера. Опера «Лоєнгрін» Р. Вагнера.

Питання для самостійного вивчення: Загальна характеристика оперної творчості Р. Вагнера. Відео перегляд опери «Трістан та Ізольда» (6, 9, 13, 20, 25, 29, 31) (4 год)

Тема 21. Французька опера другої половини XIX ст. Характеристика оперної творчості Ж. Бізе (2 год)

Музична культура Франції другої половини XIX ст. Формування жанру ліричної опери у французькій музичній культурі другої половини XIX ст. Оперна творчість Ж. Бізе. Опера «Кармен» Ж. Бізе.

Питання для самостійного вивчення: Інструментальна творчість Ж. Бізе. Сюїта «Арлезіанка». (6, 13, 22, 25, 29, 31) (4 год)

Тема 22. Італійська опера другої половини XIX ст. Характеристика оперної творчості Дж. Верді (4 год)

Творчість Дж. Верді у контексті історично-політичних та культурних обставин в Італії другої половини XIX ст. Характеристика оперної творчості Дж. Верді. Принципи оперної драматургії Дж. Верді. Аналіз опер «Травіата», «Ріголетто» Дж. Верді.

Питання для самостійного вивчення: Опера «Ріголетто» Дж. Верді. (6, 13, 20, 29, 31) (6 год)

Тема 23. Музична культура Німеччини другої половини XIX ст. Творчість Й. Брамса (2 год)

Творчий шлях і особливості стилю Й. Брамса. Характеристика симфонічної, фортепіанної і вокальної творчості.

Питання для самостійного вивчення: «Угорські танці» № 1 g-moll, № 6 Des-dur Й. Брамса. (4, 6, 13, 25, 29, 31) (4 год)

Тема 24. Чеська музична культура другої половини XIX ст. Характеристика творчості Б. Сметани та А. Дворжака (4 год)

Історичні обставини суспільно-культурного життя Чехії XIX ст. Б. Сметана – основоположник чеської національної музичної школи. Симфонічний цикл «Моя Батьківщина». Опера «Продана наречена» Б. Сметани.

Розвиток традицій національної класики у творчості А. Дворжака. Симфонічна творчість А. Дворжака. Симфонія № 5 «З Нового світу». Оперна творчість А. Дворжака. Опера «Русалка».

Питання для самостійного вивчення: Симфонічний цикл «Моя Батьківщина» Б. Сметани. Опера «Русалка» А. Дворжака. (4, 6, 13, 25, 29, 31) (6 год)

Тема 25. Норвезька музична культура другої половини XIX століття. Творчість Е. Гріга (2 год)

Історичні обставини суспільно-культурного життя Норвегії XIX ст. Е. Гріг – основоположник норвезької музичної класики. Особливості композиторського стилю Е. Гріга. Загальна характеристика фортепіанної та вокальної творчості Е. Гріга. творчості. Симфонічна творчість Е. Гріга. Оркестрові сюїти «Пер Гюнт».

Питання для самостійного вивчення: Фортепіанний концерт a-moll op.16 (1868) Е. Гріга. (4, 6, 13, 25, 29, 31) (4 год)

IV семестр

Тема 26. Імпресіонізм у художній культурі Франції межі XIX–XX ст.

Характеристика творчості К. Дебюссі та М. Равеля (6 год)

Художня культура Франції межі XIX–XX ст. Імпресіонізм в образотворчому мистецтві і музиці. Суть імпресіонізму як творчого методу. Загальна характеристика творчості К. Дебюссі. Творче кредо К. Дебюссі. Фортепіанна творчість К. Дебюссі. Прелюдії. Симфонічна творчість К. Дебюссі. Сюїта «Ноктюрни». Загальна характеристика творчості М. Равеля. Фортепіанна та симфонічна творчість М. Равеля. «Болеро».

Питання для самостійного вивчення: Імпресіонізм в образотворчому мистецтві і музиці. «Болеро» М. Равеля. (4, 6, 7, 25, 29, 30, 31) (4 год)

Тема 27. Експресіонізм у західноєвропейському музичному мистецтві початку XX століття. Характеристика творчості А. Шенберга

та А. Берга (6 год)

Соціально-історичні передумови виникнення експресіонізму в мистецтві країн австро-німецького регіону. Основні положення естетики експресіонізму в музичному мистецтві. Передумови виникнення експресіонізму у творчості Р. Вагнера, Г. Малера, Р. Штрауса. Творчість композиторів ново-віденської школи: А. Шенберг Вокальний цикл «Місячний П'єро», А. Берг Опера «Воццек».

Питання для самостійного вивчення: Опера «Саломея» Р. Штрауса. Симфонія «Пісня про землю» Г. Малера. (4, 6, 7, 25, 29, 31, 32) (16 год)

Тема 28. Італійський оперний веризм (6 год)

Філософсько-естетична основа веризму та його представників у літературі та музиці. Італійські веристські опери малої форми та їх музично-драматургічні принципи. П. Масканьї «Сільська честь». Р. Леонкавалло «Паяци». Характеристика оперної творчості Дж. Пуччіні. Опера «Тоска» Дж. Пуччіні.

Питання для самостійного вивчення: Творчий портрет Дж. Пуччіні. Опера «Тоска» Дж. Пуччіні. (6, 7, 18, 19, 20, 25, 29, 31, 32) (12 год)

Зміст практичних занять

Тема 1. Музична культура стародавнього світу, Середньовіччя та Відродження (2 год)

- 1) Музична культура Стародавнього Сходу: Єгипет, Індія, Китай;
- 2) Музичне мистецтво античної Греції і Риму;
- 3) Соціально-історична основа Середньовіччя;
- 4) Музична культура Візантії.
- 5) Культова і світська музика Західної Європи;
- 6) Раннє багатоголосся;
- 7) Художня культура Західної Європи;

- 8) Загальна характеристика музичного мистецтва епохи Відродження;
- 9) Формування та розвиток музичних поліфонічних шкіл: Італія, Нідерланди, Франція, Іспанія, Чехія, Польща.

Тема 2. Художня та музична та культура епохи Бароко. Творчість видатних представників епохи Бароко – Й. - С. Баха та Г. - Ф. Генделя (2 год)

- 1) Характеристика та хронологічні рамки епохи Бароко;
- 2) Художня культура епохи Бароко;
- 3) Загальна характеристика музичної культури епохи Бароко;
- 4) Життєвий та творчий шлях Й. - С. Баха;
- 5) Органна творчість Й. - С. Баха;
- 6) Клавірна творчість Й.-С. Баха;
- 7) Вокальна творчість Й. - С. Баха;
- 8) Життєвий та творчий шлях Г. - Ф. Генделя;
- 9) Характеристика інструментальної творчості (клавірної, органної, оркестрової) Г. - Ф. Генделя.

Тема 3. Інструментальна та вокально-інструментальна творчість Й. Гайдна та В. - А. Моцарта (2 год)

- 1) Основні тенденції розвитку жанрів і форм професійної інструментальної музики другої половини XVIII ст. (соната, симфонія, концерт);
- 2) Передумови виникнення віденської класичної школи;
- 3) Основні риси віденського класичного стилю;
- 4) Життєвий і творчий шлях Й. Гайдна.
- 5) Еволюція жанру симфонії у творчості Й. Гайдна;
- 6) Життєвий і творчий шлях В. - А. Моцарта;
- 7) Еволюція жанру симфонії у творчості В. -А. Моцарта. Симфонії № 40 g-moll, № 41 «Юпітер» В. - А. Моцарта;
- 8) Культові жанри у творчості В. - А. Моцарта. «Реквієм».

Тема 4. Оперні реформи Х. В. Глюка та В. - А. Моцарта (2 год)

- 1) Підготовка оперної реформи Х. В. Глюка французькими енциклопедистами;
- 2) Принципи оперної реформи Х. В. Глюка;
- 3) Втілення реформаторських принципів в опері «Орфей»;
- 4) Принципи оперної естетики В. - А. Моцарта;
- 5) Еволюція жанру опери в творчості В. - А. Моцарта;
- 6) Опері «Весілля Фігаро» та «Дон Жуан» В. - А. Моцарта.

Тема 5. Інструментальна творчість Л. Бетховена (2 год)

- 1) Вплив народно-визвольних рухів кінця XVIII ст. на світогляд Л. Бетховена;
- 2) Життєвий та творчий шлях композитора;
- 3) Жанри фортепіанної музики у творчості Л. Бетховена;
- 4) Загальна характеристика симфонічної творчості Л. Бетховена.

Тема 6. Романтизм у літературі та музиці Характеристика творчості Ф. Шуберта, Р. Шумана (2 год)

- 1) Суспільно-історичні передумови виникнення романтизму;
- 2) Особливості ідейного змісту і художнього методу нової епохи;
- 3) Романтизм у літературі;
- 4) Характерні виявлення романтизму в музиці;
- 5) Вокальна лірика Ф. Шуберта: її джерела та зв'язки з національною поезією;
- 6) Пісні на слова Й. Гете. Вокальні цикли «Прекрасна мельниківна», «Зимовий шлях»;
- 7) Загальна характеристика інструментальної творчості композитора;
- 8) «Незавершена симфонія» h-moll Ф. Шуберта;
- 9) Риси стилю творчості Р. Шумана;
- 10) Фортепіанна творчість композитора;
- 11) Вокальна лірика Р. Шумана.

Тема 7. Особливості розвитку жанру опери в творчості західноєвропейських композиторів першої половини XIX століття. Оперна творчість К. М. Вебера, Дж. Россіні (2 год)

- 1) Особливості формування жанру німецької романтичної опери;
- 2) Характеристика оперної творчості К. М. Вебера;
- 3) Опері «Фрайшюц»;
- 4) Суспільно-політичне становище Італії першої половини XIX ст;
- 5) Особливості формування італійської романтичної опери;
- 6) Характеристика оперної творчості Дж. Россіні.

Тема 8. Характеристика симфонічної творчості Г. Берліоза (2 год)

- 1) Життєвий та творчий шлях Г. Берліоза;
- 2) Загальна характеристика симфонічної творчості Г. Берліоза;
- 3) Риси програмного симфонізму;
- 4) «Фантастична» симфонія Г. Берліоза.

Тема 9. Угорська музична культура XIX ст. Характеристика творчості Ф. Ліста (2 год)

- 1) Історичні обставини формування і розвитку угорської національної культури XVI–XIX ст. Формування національної опери в творчості Ф. Еркеля;
- 2) Ф. Ліст – основоположник угорської національної композиторської школи;
- 3) Програмний симфонізм Ф. Ліста;
- 4) Характеристика симфонічної творчості;
- 5) Симфонічні поеми і програмні симфонії Ф. Ліста;
- 6) Фортепіанна творчість Ф. Ліста.

Тема 10. Романтична опера другої половини XIX ст. Оперна творчість Ж. Бізе, Дж. Верді (2 год)

- 1) Музична культура Франції другої половини XIX ст;

- 2) Формування жанру ліричної опери у французькій музичній культурі другої половини XIX ст;
- 3) Оперна творчість Ж. Бізе;
- 4) Творчість Дж. Верді у контексті історично-політичних та культурних обставин в Італії другої половини XIX ст;
- 5) Характеристика оперної творчості Дж. Верді. Принципи оперної драматургії Дж. Верді.

Тема 11. Чеська музична культура другої половини XIX ст. Характеристика творчості Б. Сметани та А. Дворжака (2 год)

- 1) Історичні обставини суспільно-культурного життя Чехії XIX ст.;
- 2) Б. Сметана – основоположник чеської національної музичної школи;
- 3) Розвиток традицій національної класики у творчості А. Дворжака;
- 4) Симфонічна творчість А. Дворжака;
- 5) Оперна творчість А. Дворжака.

Тема 12. Норвезька музична культура другої половини XIX століття. Творчість Е. Гріга (2 год)

- 1) Історичні обставини суспільно-культурного життя Норвегії XIX ст.;
- 2) Е. Гріг – основоположник норвезької музичної класики. Особливості композиторського стилю Е. Гріга.
- 3) Загальна характеристика фортепіанної та вокальної творчості Е. Гріга.
- 4) Симфонічна творчість Е. Гріга. Оркестрові сюїти «Пер Гюнт».

Тема 13. Імпресіонізм у художній культурі Франції межі XIX–XX ст. Творчість К. Дебюссі ((2 год)

- 1) Художня культура Франції межі XIX–XX ст.;
- 2) Імпресіонізм в образотворчому мистецтві і музиці. Суть імпресіонізму як творчого методу;
- 3) Загальна характеристика творчості К. Дебюссі;
- 4) Фортепіанна творчість К. Дебюссі;
- 5) Симфонічна творчість К. Дебюссі.

Тема 14. Експресіонізм у західноєвропейському музичному мистецтві початку XX століття. (2 год)

- 1) Соціально-історичні передумови виникнення експресіонізму в мистецтві країн австро-німецького регіону;
- 2) Основні положення естетики експресіонізму в музичному мистецтві;
- 3) Передумови виникнення експресіонізму у творчості Р. Вагнера, Г. Малера, Р. Штрауса.

Тема 15. Характеристика творчості А. Шенберга (2 год)

- 1) Життєвий та творчий шлях А. Шенберга;

2) Вокальний цикл «Місячний П'єро».

Тема 16. Характеристика творчості А. Берга (2 год)

- 1) Життєвий та творчий шлях А. Берга;
- 2) Опера «Воццек».

Тема 17. Італійський оперний веризм (2 год)

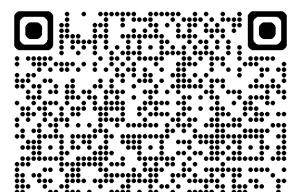
- 1) Філософсько-естетична основа веризму та його представників у літературі та музиці;
- 2) Італійські веристські опери малої форми та їх музично-драматургічні принципи;
- 3) П. Масканьї «Сільська честь»;
- 4) Р. Леонкавалло Опера «Паяци»;
- 5) Характеристика оперної творчості Дж. Пуччіні.

Зміст самостійної роботи студентів Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Історія західноєвропейської музики»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	128	216
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	20	40
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	30	40
Підготовка звітів з практичних робіт	—	—
Підготовка до поточного контролю	32	54
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	46	82

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [ПОКЛИКАННЯМ](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [ПОКЛИКАННЯМ](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [ПОКЛИКАННЯМ](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

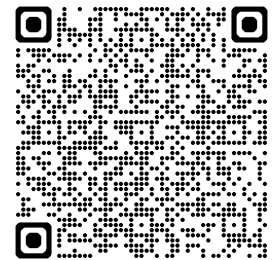
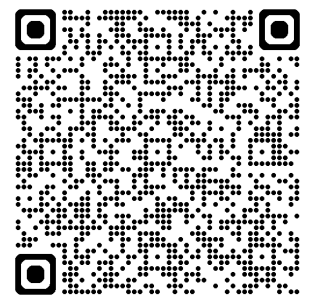
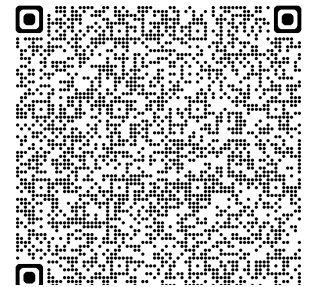
“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [ПОКЛИКАННЯМ](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [ПОКЛИКАННЯМ](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за

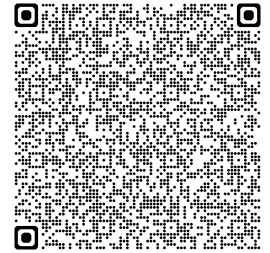

винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Перелік електронних та інших ресурсів	Умови перезарахування
Курс підвищення кваліфікації. Тема: Вступ до класичної музики (Introduction to Classical Music) від Yale University (9 модулів: «Що таке музика?», «Як працює музика – це магія», «Звуки музики», «Музика минулих днів», «Епоха бароко», «Класична епоха», «Міст від класики до романтики», «Романтична епоха», «Музика для сьогодення») (Онлайн-платформа: Coursera - Prometheus https://www.coursera.org/learn/introclassicalmusic)	За наявності сертифікату може бути перезараховано семінарське заняття на одну з тем: Тема 1. Музична культура стародавнього світу, Середньовіччя та Відродження або Тема 2. Художня та музична та культура епохи Бароко. Творчість видатних представників епохи Бароко – Й. - С. Баха та Г. - Ф. Генделя або Тема 3. Інструментальна та вокально-інструментальна творчість Й. Гайдна та В. - А. Моцарта або Тема 6. Романтизм у літературі та музиці Характеристика творчості Ф. Шуберта, Р. Шумана або Тема 13. Імпресіонізм у художній культурі Франції межі XIX–XX ст. Тема 14. Творчість К. Дебюссі або Експресіонізм у західноєвропейському музичному мистецтві початку XX століття
Участь у всеукраїнській/ міжнародній науковій конференції (мистецького спрямування).	За наявності сертифікату може бути перезараховано семінарське заняття на одну з тем: Тема 5. Інструментальна творчість Л. Бетховена або Тема 12. Норвезька музична культура другої половини XIX століття. Творчість Е. Гріга
Курс «Ефективне онлайн-навчання» (Платформа IT teacher)	За наявності сертифікату буде перезараховано семінарське заняття з Теми 9. Угорська музична культура XIX ст. Характеристика творчості Ф. Ліста
Курс підвищення кваліфікації. Тема: «Розкриття музичного потенціалу: підвищення кваліфікації в галузі музичного мистецтва».	За наявності сертифікату може бути перезараховано семінарське заняття на одну з тем:

(Онлайн-платформа: Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації «КІПО»)	Тема 15. Характеристика творчості А. Шенберга або Тема 16. Характеристика творчості А. Берга
--	--

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	Методи навчання	Метод оцінювання
РН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	— словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); — наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); — метод синхронного та діяхронічного аналізу музичних творів (паралелі з іншими видами мистецтва в контексті «стилю епохи») тощо	Поточний контроль: — письмовий контроль на семінарських заняттях; — самоконтроль.
РН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	— словесні методи (розповідь, пояснення); — інтерактивні методи (дискусія); — робота з музикознавчою літературою; — проблемно-пошуковий метод, який ґрунтується на самостійному музичному мисленні в процесі вирішення проблемно-пошукових ситуацій тощо.	Поточний контроль: — письмовий контроль на семінарських заняттях; — самоконтроль.

РН14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті /вокалу /диригування /теорії, історії музики /композиції.	— словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); — наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); — - робота з методичною літературою.	<i>Поточний контроль:</i> — письмовий контроль на семінарських заняттях; — самоконтроль.
РН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	— словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); — інтерактивні методи (дискусія); — метод музичного узагальнення.	<i>Поточний контроль:</i> — письмовий контроль на семінарських заняттях; — самоконтроль. <i>Підсумковий контроль:</i> залік
РН17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	— словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); — інтерактивні методи (дискусія); — метод музичного узагальнення.	<i>Поточний контроль:</i> — письмовий контроль на семінарських заняттях; — самоконтроль. <i>Підсумковий контроль:</i> екзамен

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – «2»; «3»; «4»; «5». У разі відсутності студента на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

Оцінки повинні відповідати таким критеріям:

«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв лекційний матеріал, дає повну відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюється на занятті, знає зміст навчальної дисципліни, основні положення першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно дає письмові відповіді на семінарському занятті лише з незначною кількістю помилок;

«добре» – здобувач освіти добре засвоїв лекційний матеріал, дає неповну відповідь на питання з проблематики теми, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, якісно дає письмові відповіді на семінарському занятті з кількома помилками;

«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував лекційний матеріал, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але відповідає непереконливо, плутає поняття, непогано дає письмові відповіді на семінарському занятті, але зі значною кількістю недоліків;

«незадовільно» – здобувач освіти не опанував лекційний матеріал, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, незадовільно дає письмові відповіді на семінарському занятті.

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на заліки/екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гукова В. В. Світова музична література. Перший рік навчання. Київ : Мелосвіт, 2006. 285 с.
2. Іванова І., Мізітова А., Некрасова Н. Класична музична література XVII – першої половини XIX ст. : навч. посіб. К. : Держ. метод. центр навч. закл. культ. і мистецтв України, 2003. 306 с.
3. Казак І. І. Світова музична література. Київ : Мелосвіт, 2008. 187 с. Ч. 1
4. Каплієнко-Ілюк Ю. Історія світової музики. Чернівці: Місто, 2015. 240 с.
5. Кашкадамова Н. Історія фортеп'яного мистецтва XIX сторіччя : підручник. Тернопіль : АСТОН, 2006. 608 с.
6. Медриш І. Світова музична література: підручник. Вип. 1. Чернівці: «Місто», 2016. 280 с.
7. Медриш І. Світова музична література: підручник. Вип. 2. Чернівці: «Місто», 2020. 448 с.
8. Павлишин С. Музика двадцятого століття: навч. пос. Львів: Бак, 2005, 232 с.

Додаткова література

9. Балух В. Історія античної цивілізації. В 3-х томах. Чернівці : Наші книги, 2016. Т. 2. Стародавній Рим. 848 с.

10. Богданова Л. К. Ріхард Вагнер на початку творчого шляху. Опера «Феї». *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського* : наук. журн. К., 2011. № 3 (12). С. 64–72.
11. В. А. Моцарт: Погляд з ХХІ сторіччя. *Наукові збірки Львівської державної музичної академії ім. М. Лисенка*. Львів: Сполом. 2006. Вип. 13. 188 с.
12. Гаврюшенко О., Шейко В., Кравченко О. Історія світової культури. Навчальний посібник. Київ : Кондор, 2006. 404 с.
13. Дика Н. Сім слів Спасителя на хресті. *Музика*. Київ, 2007. № 5. С. 20–21.
14. Епохи історії музики в окремих викладах. Бароко. Класика. Романтика. Нова музика; ред. Юрій Семенов. Одеса : Будівельник, 2004. 240 с.
15. Жукова О. Орнаментика у клавірних творах доби бароко: питання нотації. *Українське музикознавство*. Випуск 44. Київ, 2018. С. 20–30.
16. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Собори. Лицарі. Міста / за ред У. Еко. Київ : Фоліо, 2018. 672 с.
17. Історія світової культури. Культурні регіони : навчальн. посіб. Київ : Либідь, 2000. 520 с.
18. Кияновська Л. Територія Моцарта: з традиції в майбутнє. *Українська музика* : Науковий часопис. Львів, 2017. Ч. 3. С. 161–172.
19. Корчова О. Веризм і Пуччіні. *Музика ХХ століття – погляд із ХХІ*. Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Вип. 44. К. : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2006. С. 65–74.
20. Корчова О. Модерністські тенденції в творчості Дж. Пуччіні. *Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Сучасний оперний театр і проблеми озерознавства* : збірник статей / ред.-упор. М.Р. Черкашина-Губаренко. К. : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2010. С. 540–551.
21. Корчова О. Р. Вагнер, Дж. Верді та Дж. Пуччіні як творці авторського музичного театру. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Науковий журнал*. № 2 (7). 2010. С. 36–43.
22. Крижанівський О. П. Історія стародавнього Сходу : Підручник Київ.: Либідь, 2000. 592 с.
23. Купець Л. А. «Кармен» Жоржа Бізе та культурні міфи ХХ століття. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського* : наук. журн. К., 2013. № 2 (19). С. 44–59.
24. Левчук Л., Гриценко В., Єфименко В., Лосєв І.. Історія світової культури. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 400 с.
25. Музичне мистецтво Західної Європи кінця ХVІ– початку ХІХ століття : тексти лекцій з курсу «Історія зарубіжної музики» для студентів психолого-педагогічного факультету музичних груп / Укл. Дячук Н.І. Полтава: ПДПУ імені В.Г. Короленка. 2009 р. 103 с.
26. Палійчук І. С. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з курсу «Історії світової музики» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», напряму підготовки 025 «Музичне мистецтво». Івано-Франківськ : «Фоліант», 2018. 78 с.

27. Полікарпов В. Лекції з історії світової культури. Київ : Знання, 2000. 359 с.
28. Рубель В. А. Історія середньовічного Сходу. Тематична хрестоматія. Київ : Либідь, 2000. 624 с.
29. Савицька Н. Декілька психологічних штрихів до періодизації творчості. В. А. Моцарт: Погляд з ХХІ сторіччя. *Наукові збірки ЛДМА ім. М. Лисенка*. Львів, 2006. Вип. 13. С. 53–66.
30. Савицька Н.В. Хронос композиторської життєтворчості: монографія. Львів : Сполом, 2008. 320 с.

Електронні інформаційні ресурси

31. [Жаркова В. Б.](#) Музика Клода Дебюссі і Моріса Равеля: сучасний погляд на проблему стильової ідентифікації. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2021. Вип. 130. С. 24–51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnmau_2021_130_5
32. Історія світової музики URL: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/2-bak-Kompozitsiya-Istoriya-svitovoyi-muziki-Gnatyuk-L.A..pdf>
33. Неболюбова Л. С. Інтенції смерті симфонічного мислення Густава Малера. Перші симфонії. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського* : наук. журн. Київ, 2010. № 4 (9). С. 91–104. URL: <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiqxqsSCYDHGbRqThDg?e=C1cECz>
34. Сакало О. В. Приховані тексти інтертексту «Гугенотів» Дж. Мейєрбера *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського* : наук. журн. Київ, 2011. № 3 (12). С. 27–35. URL: <https://1drv.ms/b/s!AgefSEct0nnEiq08XQKrpCRuxEmwIA?e=4Wmh2W>